

Bijdrage van Bert Luijendijk, lijsttrekker Stem van Krimpen aan het debat over de bestuurlijke toekomst van onze gemeente op donderdag 11 februari in de vergadering van de gemeenteraad van Krimpen aan den IJssel.

Meneer de voorzitter,

De titel van het onderzoeksrapport dat vanavond voorligt luidt: "Samen of zelfstandig".

Dat zou suggereren dat als je samen gaat, je de zelfstandigheid verliest. Beide opvattingen zet je op deze wijze tegenover elkaar, ik wil dit toch wat nuanceren. Zoals u weet heb ik destijds de vergelijking gemaakt met een gedwongen huwelijk toen het provinciebestuur ons de fusie met de overige 5 gemeenten in de Krimpenerwaard voorlegde om te komen tot een K6 gemeente. Een keuze die niet de onze is, maar die je van hogerhand, een hoger bestuur, krijgt opgelegd. Het is goed dat we dit niet over onze kant hebben laten gaan en dat we als zelfbewuste gemeente met een eigen identiteit een onderzoek zijn gestart en op zoek zijn gegaan naar de best geschikte partner. We hebben daar een gedegen onderzoek naar doen verrichten en alle mogelijke partners van mono tot poly tegen het licht gehouden. Ik hecht er aan te zeggen dat u als voorzitter van de raad dit proces zorgvuldig en gedegen heeft gestuurd en begeleid, waarbij wij als raad steeds volledig in diverse bijeenkomsten zijn geïnformeerd. En dan nu ligt het eindrapport op tafel hier in de gemeenteraad met een opinienota van het College, dé plek waar we met elkaar hierover in debat gaan.

Ja, het rapport heeft de titel "Samen of zelfstandig". Voorzitter, als je een verbintenis met elkaar aangaat, verlies je dan je zelfstandigheid? Wel, dat is maar net hoe hier tegen aankijkt. Bedrijven die fuseren krijgen inderdaad te maken met verlies van de eigenheid, maar als het goed is krijgt het te leveren product hier een betere kans, doordat je meer opgewassen bent tegen je concurrenten en je steviger in de markt komt te staan. En is dit voor een kleine gemeente als de onze ook niet het geval? Maar verlies je onmiddellijk je eigen identiteit hiermee? Word je van zelfstandig nu onzelfstandig en lever je je identiteit hiermee in vanwege de nieuwe binding met je partner? Datgene wat je goed doet als bedrijf blijft natuurlijk behouden, maar samen ben je in heel veel opzichten sterker dan je als individueel bedrijf zou zijn geweest. Het te leveren product, de goederen en de diensten, zal juist krachtiger worden neergezet. Wij zijn van mening dat dit ook geldt voor een verbetering van de bestuurskracht als twee gezonde gemeenten samengaan. En ik spreek dan ook liever over schaalvergroting voor onze gemeente en die van Nederlek dat lijkt mij een veel treffender woordgebruik.

Voorzitter, voorafgaand aan dit rapport hebben we, zoals gezegd veelvuldig met elkaar gesproken, uiteindelijk leidend tot dit rapport, waarbij centraal heeft gestaan onderzoek naar een blijvende zelfstandigheid van beide gemeenten afzonderlijk. En welke is de bestuurskracht van een K2 of K4 gemeente? de maatschappelijke samenhang? en oriëntatie van onze gemeenten in de Krimpenerwaard? en de gevolgen voor regio's en samenwerkingsverbanden?

Het onderzoek toont aan dat een blijven zoals het is, in dit rapport genoemd een behoud van zelfstandigheid, of een samengaan met als partner Nederlek op dit moment elkaar niet veel ontlopen. Ik zeg hier nadrukkelijk bij 'op dit moment', omdat het onderzoek de situatie van nu voor beide gemeenten als uitgangspunt heeft genomen.

Maar we weten ook dat we de komende jaren voor grote opgaven komen te staan. Allereerst onze financiële situatie. Ik zag de brief van de provincie Zuid-Holland bij de stukken van vanavond zitten en die maakt zich wel zorgen om onze niet sluitende meerjarenbegroting vanaf 2010. In Provinciale Staten zijn al vragen gesteld omtrent de financiële situatie van de gemeenten, zoals de onze, die geen sluitende meerjarenbegroting kunnen leveren. En dan weten we niet hoeveel er nog precies gekort wordt op de uitkering uit het Gemeentefonds waar de gemeenten dit jaar mee worden geconfronteerd. Dit gaat niet om duizenden euro's, maar eerder om miljoenen. Sta je ook hier niet gezamenlijk sterker als twee financieel gezonde gemeenten samengaan om beiden de voorspelde donkere financiële wolken te verdrijven? We kunnen niet voorbijgaan aan deze financiële situatie van onze gemeente. Het wordt steeds moeilijker om voorzieningen in onze gemeente overeind te houden zonder de burgers met forse lastenverhoging te confronteren.

Een belangrijk pluspunt om samen met Nederlek een nieuwe zelfstandige gemeente te vormen is de planologische ruimtebehoefte. Wij hebben nog een fors aantal woningen te bouwen in het licht van de afspraken die we hierover met de Stadsregio Rotterdam maken en tegelijkertijd heeft Nederlek behoefte aan meer ruimte voor bedrijfsontwikkeling, zo is onlangs gebleken. Ook hier ziet onze fractie veel kansen en uitdagingen liggen om elkaar hierbij te ondersteunen. Schaalvergroting biedt ook hierbij voordelen. Wie wil er nu niet in een groter huis wonen als de gezinssamenstelling zich uitbreidt en geldt dat dan niet evenzeer voor onze krappe behuizing in onze eigen gemeente?

Want we kunnen natuurlijk niet ontkennen dat we hier binnen onze eigen gemeentegrenzen letterlijk tegen de grenzen van onze groeimogelijkheden aanlopen. Er is niet veel ruimte meer om bouw mogelijk te maken zonder dat we fors gaan inbreiden hetgeen wil zeggen dat bewoners straks te maken krijgen met het bouwen in ruimtes waar nu nog groen is. En niet te vergeten op locaties dicht op reeds bestaande bebouwing. Dit is iets wat onze partij in elk geval niet nastreeft. Maar de partijen die tegen een samengaan zijn roepen dit straks wel over hun kiezers af. De ruimte in onze gemeente is al zo beperkt dat diverse partijen in deze raad hun blik vestigen op het bedrijfsterrein Stormpolder om daar woningen te bouwen. Woningen in de Stormpolder is voor vele bedrijven die daar gevestigd zijn een gruwel hebben ze al laten weten. We hebben het gisteren tijdens het Ondernemersdebat van de bedrijven ook nog eens kunnen horen. Toch blijven deze plannen bij het gemeentebestuur bestaan, wij vinden dit onverantwoord. Problemen met geluid, stank en hinder worden verwacht en bedrijven worden beperkt in hun bedrijfsontwikkeling, terwijl hier geweldige kansen liggen om het natte bedrijventerrein juist ook voor watergebonden bedrijfsactiviteiten te benutten. Wij als partij zien in de Stormpolder liever het gebruik van het water door bedrijven dan *zicht op* datzelfde water vanuit woningen. Een samengaan met Nederlek kan zorgen voor een goede en verantwoorde invulling en spreiding van woningen en bedrijven in het dan grotere gezamenlijke gebied. En laten we daarbij ook niet vergeten dat zo'n 40% van de werknemers daar uit onze eigen gemeente komen, we zetten hun werkgelegenheid toch niet op het spel doordat bedrijven zouden moeten verkassen vanwege woningbouw?

Ook op het onderdeel "duurzaamheid" scoort in het rapport een samengaan met Nederlek hoog. En wij zijn het daar mee eens. Want hoe sterk staan we straks als een gemeente van 29.000 inwoners ingeklemd tussen twee grotere gemeenten een gefuseerde K5-gemeente en Capelle aan den IJssel. En de trend is duidelijk: schaalvergroting is onontkoombaar. We kunnen daarbij wel de kop in het zand steken maar dat is niet de werkelijkheid. De werkelijkheid is wel dat onlangs een aantal gemeenten gefuseerd zijn en gemeenten geworden zijn van tussen de 40.000 en 45.000 inwoners.

Ook het artikel van Pieter Tops, Hoogleraar Bestuurskunde en een autoriteit op dit gebied geeft in de NRC van enige tijd geleden aan dat schaalvergroting onontkoombaar is. Grotere gemeenten kunnen meer gewicht in de schaal leggen. Wij vinden de kans ook groot dat we nu wel kunnen vinden dat we moeten blijven zoals we nu zijn, maar dat de provincie ons toch als onwillige vrijgezel op latere leeftijd uithuwelijkt aan een ander. En nu kunnen we zelfstandig een keuze maken, maar straks worden we voor een voldongen feit gezet. Daar kiezen wij niet voor. Het lijkt er op of we zelfstandig een keuze maken, maar die keuze wordt in feite door anderen gemaakt als we niet een aanvaardbaar alternatief neerleggen op de provincietafel.

De eigen gemeentegrenzen handhaven en niet opteren voor schaalvergroting getuigt van een korte termijn visie die wellicht op dit moment goed valt bij een deel van onze bevolking. Bestuurders moeten echter vooruit zien en dan is een vergroting van het grondgebied een beter uitgangspunt voor een solide toekomst. Onze zelfstandigheid verliezen we daar niet mee. Het verlies van zelfstandigheid is wel aanwezig als anderen de keus voor ons bepalen en die is groter als we niks willen dan wanneer we samen met Nederlek gaan. Onze eigen identiteit blijft fier overeind want uit onderzoek is gebleken dat er meer overeenkomsten dan verschillen zijn met Nederlek. Uit het onderzoek is gebleven dat we veel gemeenschappelijks hebben en de uitdagingen waar beiden voor staan juist krachtig samen kunnen oppakken. Wij vinden dat ook een belangrijke voorwaarde, reden waarom wij een K6 als eenheid afwijzen.

“Zelfstandig blijven” willen een aantal partijen. Maar hoe realistisch is dit als we zien dat onze maatschappelijke oriëntatie op vele gebieden juist naar de omliggende gemeenten uitgaat. Sport verbreedert zeggen we vaak. Wel, dat is ook zo, we hebben een paar sterke Spirit teams in Ouderkerk a.d. IJssel waar Krimpenaren voetballen zowel uit Krimpen aan den IJssel als uit Krimpen aan de Lek en tezamen met de Ouderkerkers goed met elkaar samen spelen en mooie resultaten halen. Weet u wel “Krimpense IJsselse” trainers de jeugd daar trainen op Ouderkerks grondgebied? En die spelen dan ook nog tegen DCV! Onze eigen club. Maar zo doet ook DCV dat met teams bestaande uit spelers uit onze eigen gemeente en daaromheen. En dit geldt voor vele sportverenigingen, organisaties en niet te vergeten de kerken waar gemeenteleden uit de omliggende gemeenten bij elkaar kerken. Hier vallen grenzen weg en zoeken mensen elkaar op wat elkaar bindt.

Maar voorzitter, laten – na de beslissing vanavond - nu vooral de bewoners zich hier eerst over uitspreken. Wat wij hebben nu wel stapels papier op tafel liggen van alle onderzoeken maar hoe is het met de informatievoorziening hierover naar onze inwoners toe? Die is op dit onderdeel nog zeer mager en schiet schromelijk tekort. We moeten dan ook oppassen dat het traject van de Bestuurlijke inrichting van onze gemeente straks niet net zo onzichtbaar, ongrijpbaar en onduidelijk is als destijds met Europa is gebeurd omtrent de in te voeren Grondwet. We weten dat dit op een debacle is uitgelopen in ons land en met name omdat inwoners onvoldoende waren geïnformeerd en vooral met emotionele gevoelens hun stem uitbrachten. We weten ook nog hoe de vorming van de Stadsprovincie niet doorging door de slogan “Peper heft Rotterdam op”. Hetzelfde dreigt nu hiermee ook te gebeuren, ik hoor en zie het om me heen dat inwoners standpunten innemen vooral op basis van gevoelens en minder op feiten. We hebben hier de burgers niet in meegenomen en de discussie heeft zich vooral binnen bestuurskamers plaatsgevonden maar volstrekt onvoldoende tezamen binnen en met onze Krimpense samenleving. Zoals u weet zouden wij graag een burgerraadpleging hebben op 3 maart a.s. gezamenlijk met de stemming op de verkiezingsdag voor de leden van de

gemeenteraad. Dit is een dag waarop de mensen toch naar de stembus komen om hun keus te maken voor de partij waar zij het liefst in de raad door willen worden vertegenwoordigd. In de Commissie Bestuur van 1 februari jl. heb ik dit naar voren gebracht, maar daar blijkt geen draagvlak voor te zijn. Heel erg jammer. We zijn nu weer bijna twee weken verder. Om nog deugdelijke informatie tijdig bij onze inwoners te krijgen is wel heel wat voor nodig. De bewoners hebben we onvoldoende in het proces meegenomen, zodat de kans nu aanwezig is dat met onvoldoende kennis en achtergrondinformatie wordt gekozen als er op 3 maart een burgerraadpleging plaatsvindt. Maar we moeten vanaf vanavond duidelijk en intensief de inwoners betrekken en informeren en voordat de raad na de komende verkiezingen een definitief besluit neemt. College, u stelt in uw brief van 10 februari jl. aan ons voor om “niet op dit moment een traject van burgerraadpleging in te gaan, maar te wachten op het herindelingsontwerp van GS en dan met kennis van het besluit van GS te bezien hoe de burgers over dit vraagstuk moeten worden betrokken”. Mijn fractie vindt dat zo snel mogelijk de burgers via de gemeentepagina deugdelijk moeten worden geïnformeerd. Want voor ons is het geen vraag of ze betrokken zijn. Ze zijn allemaal betrokken, maar nog onvoldoende geïnformeerd. Mijn fractie kan instemmen om na de verkiezingen te bepalen hoe de burgerraadpleging gaat plaatsvinden, maar dat die er moet komen dat staat voor ons vast. Ik wil dan ook tezamen met .... een motie hierover indienen, omdat het nog onduidelijk is uit de brief dat een burgerraadpleging daadwerkelijk gaat gebeuren.

Voorzitter, rest mij nog een paar vragen voor te leggen aan de coalitiepartners die op dit onderdeel toch hevig verdeeld zijn en in elk geval twee partijen zich niet kunnen herkennen in het standpunt zoals door het College van B&W is ingenomen. Twee collegeleden zijn namelijk voor een fusie met Nederlek terwijl hun eigen partij t.w. de SGP en PvdA in de raad tegen dit voornemen is. Het lijkt mij toch lastig om als een inwoner vraagt naar het standpunt van de partij dat de collegeleden Blankenberg en Prins als partijlid op de verkiezingsmarkt een ander standpunt innemen dan zij nu als Collegelid doen? Hoe gaat u hier mee om wil ik deze twee coalitiepartijen in de raad vragen? Zet u hen nog in bij de campagne en wat wordt dan hun mening over dit onderwerp, die als collegelid of als partijlid?

Ik neem aan dat de in de raad zittende partijen PvdA en SGP momenteel toch wel een forse vertrouwensbreuk hebben met de eigen wethouders in het College. Kunt u ons op dit onderdeel helderheid verschaffen hoe u hier mee omgaat? Het lijkt mij voor de beide wethouders toch ook wel moeilijk om aan de kiezers uit te leggen welke standpunt men nu inneemt temeer omdat deze wethouders ook beiden op de lijst voor de komende gemeenteraadsverkiezingen staan. En is er ook nog wel rust maar vooral bestuurskracht binnen het College met deze uitgesproken tegengestelde meningen binnen de coalitiepartijen?

Tot zover mijn inbreng in eerste termijn.